

4. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби №7126 від 20.09.2017 / URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62569 (дата звернення: 09.11.2017).

*Колодинський Сергій Борисович, доктор економічних наук, доцент
кафедри менеджменту та управління проектами,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

ВПЛИВ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА РЕГІОНАЛЬНУ ПОЛІТИКУ

Регіон набуває нового змісту завдяки значному оновленню національних економік під впливом глобалізації та широкого поширення сучасних форм виробництва практично в усіх кранах світу. Процеси глобалізації нестримні, зупинити широко поширену інтеграцію, що охопила практично весь світ, неможливо. Однак, на теренах національних та світових економічних угруповань все яскравіше вимальовується регіон як самостійна економічна одиниця, яка практично наділена якісно новими характеристиками та новим змістом, що дає можливість говорити про всебічний та не менш бурхливий процес регіоналізації. Такі процеси не є протилежними та антагоністичними, вони взаємопов'язані та спільні, хоча ї мають значні особливі характеристики.

Важливим завданням сучасного адміністративно-територіального менеджменту є дослідити процеси регіоналізації та встановити закономірності за яких регіон стає головною основою трансформаційних змін і набуває особливого значення в процесах формування новітніх територіально-виробничих структур як в межах окремих регіонів, так і в межах окремих національних економік. Регіон має найбільш привабливу форму для розвитку сучасного високотехнологічного, наукоємного виробництва, так як в межах регіону формуються специфічні умови та винятково унікальних форм територіально господарських комплексів. Безліч різноманітних організаційно-правових форм підприємництва, викликана саме регіональним середовищем, яке всмоктує в себе всі нові технологічні процеси та новітні продуктивні інновації за умов поширення економічної самостійності та економічної незалежності окремих регіонів в межах національних економік.

Сучасні спроби реформувати адміністративно-територіальний устрій України зайшли в глухий кут. Практика свідчить, що сучасні форми адміністративно-територіального менеджменту в Україні не відповідають умовам ефективного управління економічними структурами суспільства, вони наносять суттєвих збитків в інвестиційній діяльності, заважають реструктуризації всієї національної економічної системи та її окремих регіонів. Так, на сьогодні, земля стає основним об'єктом політичного протистояння у суспільстві тому що інвестувати у об'єкти, які не мають правового захисту

ніхто не хоче, відсутність права власності на землю стає наріжним камінням протистояння для потенційних інвесторів [1,с.42-43].

Для встановлення необхідних умов створення адміністративно-територіальних одиниць в межах нашої країни з її специфічними умовами господарювання, історичними традиціями, національними звичками, необхідно визначитися з вимогами до організації адміністративно-територіального менеджменту та встановити головні принципи розбудови регіональних економік. Головними принципами адміністративно-територіального менеджменту є:

1. Узгодженість системи адміністративно-територіальних одиниць, створених для здійснення місцевого самоуправління, з територіальною структурою місцевих органів виконавчої влади та інших органів влади. Така умова передбачає створення органів місцевого самоуправління, наприклад, на рівні району, що унеможливує створення місцевої державної адміністрації на міжрайонному рівні, тобто система органів влади на місцях повинна бути універсальною та не перебирати функції від інших органів влади.

2. Повсюдність юрисдикції органів державної влади та місцевого самоуправління на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Тобто кордони однієї адміністративно-територіальної одиниці не повинні бути кордонами іншої адміністративно-територіальної одиниці. Виключення можуть складати тільки території, які отримали спеціальний статус у відповідності з окремим законом, згідно з яким в них створюються спеціалізовані адміністрації Президента України.

3. Територія однієї адміністративно-територіальної одиниці може розміщатися лише в межах території однієї адміністративно-територіальної одиниці більш вищого рівня. Нажаль на практиці зустрічаються випадки, коли окремі міста знаходяться на території одних районів, а підпорядковані іншим адміністративно-територіальним органам управління, що є неприпустимим у практиці управління регіональними економіками.

4. При визначенні повноважень для органів публічної влади у відношенні кожного рівня адміністративно-територіальної одиниці необхідно приймати принципи субсидіарності, тобто наближеності до споживача соціальних благ.

5. Наявність для кожного рівня адміністративно-територіальної одиниці повноважень, в тому числі в галузях, що є домінуючими у відношенні до інших рівнів в бюджетній, кадровій та політичній спрямованості, що виправдовує створення такого рівня адміністративно-територіальної одиниці.

6. Кількість суб'єктів управління, координації або контролю зі збоку держави, що знаходяться у сфері впливу кожного органу публічної влади, повинні відповідати критеріям ефективного менеджменту. Оптимальна кількість об'єктів управління повинна дорівнювати 7-20 одиниць.

7. Адміністративно-територіальний устрій повинен максимально відповідати рекомендаціям Європейського Союзу відносно системи статистичних одиниць. Так, при прийнятті рішення про фінансування регіональних проектів із структурних фондів Європейського Союзу

відповідність адміністративно-територіальних одиниць параметрам, закладеним в систему статистичних одиниць ЄС, буде відігравати важливу роль. Найбільш поширена та використовувана статистична система в Європі - NUTS. Відповідно до цієї системи, до NUTS 1 відносяться адміністративно-територіальні одиниці з численністю населення більше 3 мільйонів чоловік. До NUTS 2 регіональні утворення з чисельністю більше 800 тисяч чоловік. Адміністративно-територіальні одиниці з чисельністю від 150 до 800 тисяч жителів відносяться до NUTS 3 [2,с.2-3].

Таким чином, вимоги, що висуваються до адміністративно-територіальних одиниць досить вагомі і вимагають дотримання основних умов та принципів їх створення, невідповідність вказаним принципам може призвести до порушення самої сутності адміністративно-територіальної реформи, що вже відбувалося на практиці в минулі часи, коли були зроблені спроби реформувати територіальний устрій країни. Виходячи з усього сказаного, дійшли висновку, що оптимальною структурою органів державної влади на певних територіях повинна бути трьохрівнева система. Базовий рівень повинна складати громада, субрегіональний рівень представлений районом, а регіональний рівень матиме статус області [3,с.82-84].

Трьохрівнева структура адміністративно-територіального устрою є найбільш вдалою формою організації регіональних економічних систем. Такі рівні дозволять значно ефективніше впливати на регіональну економічну систему як з боку місцевих органів управління, так і державних владних структур. Однак, слід відзначити, що підходи до формування таких адміністративно-територіальних одиниць значно відрізняються. Якщо говорити про перший, нижчий рівень – громаду, то його створення треба починати майже з початку, бо сучасні органи управління на рівні місцевих осередків колишніх сілрад, практично відсутні та не працюють. Громада повинна формуватися на якісно новій основі, до якої відносять в першу чергу вибірність місцевих органів управління та їх голів.

Другий субрегіональний рівень – рівень району, або точніше місцевого економічного району, потребує менших витрат на його створення, бо власне такі рівні організації адміністративно-територіальних одиниць існують, хоча і потребують значної корекції в організації їх формування та практичної реалізації функцій всебічної господарської діяльності.

Рівень регіону, який представлений такою адміністративно-територіальною одиницею як область, принципово змінить свою функціональну направленість, яка полягає у розбудові новітніх регіональних економік. Господарська діяльність повинна бути пріоритетом діяльності адміністративно-територіальних органів управління на рівні регіонів, бо розбіжності у рівнях економічного розвитку регіонів стає такою перепорою, що стримує швидкість економічних перетворень в країні.

Список використаних джерел:

1. Гриценко А.А. Логіко-історичні засади кардинальних економічних

зміні переходу до реконструктивного розвитку // Економіка України. — 2017. — №5-6. — С.39–57.

2. Паламарчук О.М., Паламарчук Г.М. Сіткова організація підприємництва як чинник інноваційного розвитку економіки // Проблеми науки. — 2007. — №9. — С.2-7.

3. Єфименко Т.І. Реформування та уніфікація інформаційного простору України // Економіка України. — 2017. — №5-6. — С.78–89.

*Петровський Петро Михайлович, д-р наук з державного управління,
професор, завідувач кафедри державного управління
Федорчак Ольга Василівна, к. н. з державного управління, доцент, Львівський
регіональний інститут державного управління
НАДУ при Президентові України*

РОЛЬ АГЕНЦІЙ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У ФОРМУВАННІ СПРИЯТЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

На сьогодні інвестиційна діяльність на рівні регіонів віддзеркалює негативні макроекономічні тенденції в країні та зазнає впливу з боку об'єктивно складених соціально-економічних умов конкретного регіону. Так, в Україні існує значна диференціація регіонів за рівнем економічного розвитку.

Основні інвестиційні ресурси зосередженні переважно в м. Києві, де виробляється майже 20 % ВВП країни, акумулюється 50 % усіх прямих іноземних інвестицій, збільшується чисельність населення за рахунок міграції з інших регіонів. Також спостерігається тенденція до концентрації інвестиційних ресурсів у великих містах та окремих обласних центрах. Зокрема, близько 65 % обсягу капітальних інвестицій освоєно у п'яти регіонах України: у м. Києві, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Харківській областях. Близько 80 % прямих іноземних інвестицій сконцентровано теж у цих регіонах [10].

Разом з тим, в Україні все ще існує значна кількість депресивних регіонів, рівень питомої ваги яких сягає понад 60 % [1]. У цих регіонах спостерігається спад інвестиційної активності та погіршення соціально-економічного розвитку загалом. Слабкі інвестиційні позиції цих регіонів не дають змогу розширювати виробництво і залучати інвестиції. У підсумку це призводить до виникнення ефекту «замкненого кола інвестування», коли непривабливі в інвестиційному плані регіони не мають можливості залучати інвестиційні ресурси і залишаються економічно слаборозвиненими [10].

Наведені вище обставини унеможливають застосування уніфікованого підходу до реалізації державної інвестиційної політики на регіональному рівні і потребують виважених управлінських рішень органів місцевої влади щодо залучення інвестицій. Виходячи з цього, дослідження проблем державного управління інвестиційною діяльністю на регіональному рівні та питання